

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **pplk. Ing. D. F.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Michaellem Bartončíkem, Ph.D.
sídlem Koliště 259/55, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **1. náměstek ministryně obrany**
sídlem Tychonova 221/1, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí náměstka pro řízení sekce právní a majetkové Ministerstva obrany ze dne 4. 3. 2022, čj. MO 30872/2022-1322

takto:

- I. Ruší se rozhodnutí náměstka pro řízení sekce právní a majetkové Ministerstva obrany ze dne 4. 3. 2022, čj. MO 30872/2022-1322, a rozhodnutí ředitele Legislativního a právního odboru Ministerstva obrany ze dne 18. 11. 2021, čj. 304-00260-18-16-20-1322P, a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta JUDr. Michaela Bartončíka, Ph.D.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh

1. Žalobce se domáhá zrušení výše uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí ředitele Legislativního a právního odboru (dále také

„prvostupňový služební orgán“) ze dne 18. 11. 2021, čj. 304-00260-18-16-20-1322P. Žalobce rovněž požaduje zrušení tohoto prvostupňového rozhodnutí.

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán nevyhověl žalobcově žádosti o přiznání náhrady za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby podle § 118 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.
3. Žalobce je bývalým příslušníkem Velitelství výcviku – Vojenské akademie. Dne 23. 4. 2018 vydala Agentura personalistiky Armády České republiky výnos, kterým ke dni 20. 4. 2018 zanikl žalobcův služební poměr z důvodu ztráty zdravotní způsobilosti. Rozhodnutím Přezkumné komise u Ústřední vojenské nemocnice v Praze byla žalobci stanovena zdravotní klasifikace „D – neschopen“.
4. Dne 10. 7. 2018 žalobce podal žádost o náhradu škody ve smyslu § 116 písm. a), b), d), e) a f) zákona o vojácích z povolání. Část žádosti týkající se posouzení nároku podle písm. b) ve spojení s § 118 zákona o vojácích z povolání byla postoupena řediteli Legislativního a právního odboru, jakožto oprávněnému služebnímu orgánu podle čl. 4 rozkazu ministra obrany č. 42/2018 Věstníku. Ve zbylé části byla žádost vyřízena rozhodnutím velitele Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov ze dne 9. 10. 2020, čj. MO 292472/2020-1970 (dále jen „rozhodnutí velitele“), tak, že se žalobcovým nárokům nevyhovuje a náhrada škody se nepřiznává.
5. Ředitel Legislativního a právního odboru prvostupňovým rozhodnutím žalobci nárok podle § 166 písm. b) zákona o vojácích z povolání a náhradu za ztrátu služebního platu nepřiznal. Vyšel přitom z rozhodnutí velitele, z něhož vyplývá, že poškození zdraví žalobce není nemocí z povolání a nelze jej považovat ani za služební úraz.
6. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný napadený rozhodnutím zamítl. Žalovaný zopakoval, že podle čl. 3 odst. 1 rozkazu ministra obrany č. 42/2018 Věstníku se příslušnost k řízení ve věcech služebního poměru o služebním úrazu, nemoci z povolání a vyplacení odškodnění za ně, řídí služebním zařazením poškozeného vojáka v době vzniku úrazu. Prvostupňový orgán rozhoduje pouze o náhradě za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, proto nelze přistoupit na námítku žalobce, že si měl prvostupňový orgán učinit závěr o existenci služebního úrazu nebo nemoci z povolání sám. Není proto pochybením, pokud převzal závěr z rozhodnutí velitele, ve kterém služební orgán vycházel z údajů o zdravotním stavu žalobce, včetně lékařského posudku ze dne 13. 8. 2020, ze kterého vyplývá, že zdravotní obtíže nejsou nemocí z povolání. V případě žalobce nejde ani o služební úraz, jelikož chybí konkrétní úrazový děj.

II. Žalobní argumentace

7. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, jelikož byl nesprávně zjištěn skutkový stav a žalovaný dospěl rovněž k nesprávnému právnímu posouzení.
8. Žalobce se v době působení v armádě opakovaně účastnil zahraničních misí v Iráku, Kosovu i Afganistánu. Z lékařské dokumentace je zřejmé, že jeho zdravotní problémy jsou právě důsledkem působení v armádě. Žalovaný měl povinnost vyžádat si nebo sám vyhledat důkazy nutné pro zjištění skutkového stavu. Není pravdou, že by žalobce nehlásil poškození zdraví způsobem předvídaným vnitřními předpisy. Jednak je žalobcovo poškození psychického rázu, takže nejde přesně určit, kdy k němu došlo jako např. v případě zlomené ruky. Z povahy diagnózy, znaleckých posudků, rozhodnutí přezkumné

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

komise i posudku o invaliditě vyplývá, že projevy byly postupné. Jednotlivé události, se kterými se žalobce setkal na misích, jsou bezesporu úrazovými ději, které pravidelně a řádně raportoval osobám určeným v rámci své informační povinnosti o průběhu mise.

9. Žalovaný vyšel při posouzení žalobcova nároku z dříve vydaného rozhodnutí velitele, aniž by jakýmkoliv způsobem přezkoumával závěr uvedený v tomto rozhodnutí a s odkazem na toto rozhodnutí pouze uzavřel, že není naplněna jedna z podmínek pro přiznání náhrady škody podle § 116 písm. b) zákona o vojácích z povolání. Žalobce odmítá, že k vyslovení existence služebního úrazu je výlučně příslušný přímý žalobcův nadřízený, tedy velitel Velitelství výcviku – Vojenské akademie. Takový závěr neplyne ze zákona ani z rozkazů ministra obrany.
10. Nad rámec skutkových námitek žalobce namítá i průtahy v řízení a nesprávný procesní postup, kdy měl žalovaný aplikovat úpravu správního řádu týkající se dokazování. Absence řádně provedeného dokazování listinami a znaleckými posudky zkrátila žalobce na jeho procesních právech.
11. Podáním ze dne 28. 7. 2023 žalobce upozornil na to, že Krajský soud v Brně zrušil rozsudkem ze dne 28. 6. 2023, čj. 31 Ad 7/2021-90, rozhodnutí náčelníka Generálního štábu Armády České republiky ze dne 9. 4. 2021, čj. MO 99080/2021-1304 (dále jen „rozhodnutí náčelníka GŠ“). Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí velitele. Žalobce se domnívá, že zrušením tohoto podkladového rozhodnutí není pravomocné ani jemu předcházející rozhodnutí velitele, a proto je dán další důvod pro zrušení rozhodnutí napadených touto žalobou, jelikož odpadl stěžejní podklad pro jejich vydání.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jelikož žalobce v žalobě rovněž opakuje argumentaci z odvolacího řízení.
13. Z vnitřních předpisů žalovaného jasně plyne, kdo je příslušným orgánem k rozhodnutí o existenci či neexistenci služebního úrazu či nemoci z povolání, a tím je v žalobcově případě velitel Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov (čl. 3 a 4 rozkazu ministra obrany č. 42/2018 Věstníku). Ten v rozhodnutí, které bylo potvrzeno rozhodnutím náčelníka GŠ, došel k závěru, že žalobcovo poškození zdraví není služebním úrazem ani nemocí z povolání, a z toho důvodu nevyhověl žádosti o přiznání uplatněných nároků.
14. Rozkaz ministra obrany č. 41/2018 Věstníku stanoví postup pro oznamování úrazu a následné sepsání záznamu o něm, který slouží jako podklad pro řízení ve věci odškodnění. V případě žalobce záznam o úrazu není součástí spisového materiálu a žalobce během řízení ani netvrdil a nedoložil, že by úraz oznámil předvídaným postupem a tím vyvolal proces šetření vzniku úrazu.
15. Žalovaný se vypořádal se všemi námitkami uplatněnými v odvolání, včetně námitek týkajících se procesního postupu v rámci řízení. Služební orgány nenařizovaly ústní jednání, neboť všechny podklady byly písemné, a tedy ke splnění účelu řízení nebylo ústní jednání nezbytné. Takový postup je v souladu s § 49 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále také „s. ř.“). Žalobce byl vyrozuměn o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí, avšak na výzvu nereagoval. Žádná jeho procesní práva v řízení zkrácena nebyla.

IV. Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

16. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, s čímž žalobce souhlasil výslovně a žalovaný konkludentně (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (viz rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, čj. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
17. Žalobcem navržené důkazy, tj. výslech žalobce, jeho manželky a znalců soud považoval za nadbytečné. Soud má jednak znalecké posudky obou znalců k dispozici ve spisovém materiálu žalovaného, jednak jsou všechny tyto důkazní prostředky navrhovány v části V. odst. 8) žaloby, která nesouvisí s napadeným rozhodnutím, ale žalobce tuto část věnuje rozhodnutí náčelníka GŠ, které není předmětem tohoto řízení. Stejně tak soud považoval za nadbytečné vyžádat si spis vedený Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 Ad 7/2021, jelikož žalobce neuvedl, jaká jeho tvrzení by měla být spisem prokázána. To, že Krajský soud v Brně vydal dne 28. 6. 2023 rozsudek, kterým rozhodnutí náčelníka GŠ zrušil, má soud za prokázané a je mu to známo z úřední činnosti. Stejně tak si soud nevyžádal lékařskou dokumentaci žalobce či evidenci vedenou Armádou ČR k osobě žalobce, jelikož tyto dokumenty jsou pro posouzení napadeného rozhodnutí zcela nadbytečné. Co se týče návrhu žalovaného, je třeba vycházet z toho, že obě strany tyto navrhované vnitřní předpisy znají, a není jimi proto třeba dokazovat (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 21. 11. 2014, čj. 4 As 168/2014, bod 29 a judikatura tam citovaná).
18. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
19. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.
20. Žaloba je důvodná.
21. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v řízení o náhradě za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, resp. při uznání invalidity podle § 118 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Platí, že náhrada se poskytne vojákově v takové výši, aby se spolu s jeho příjmem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání rovnala jeho průměrnému služebnímu platu před vznikem škody. Předpokladem pro přiznání tohoto nároku je fakt, že voják utrpěl služební úraz či trpí nemocí z povolání, tj. byla mu způsobena škoda, za kterou stát odpovídá ve smyslu § 115 odst. 1 zákona o vojácích z povolání.
22. Sporné mezi stranami je, zda prvostupňový služební orgán pochybil, pokud si o této otázce neudělal závěr sám a pouze odkázal na rozhodnutí velitele.
23. Žalovaný zastává názor, že jediným příslušným služebním orgánem k rozhodnutí o existenci či neexistenci služebního úrazu či nemoci z povolání je velitel velitelství Výcviku – Vojenské akademie. Toto opírá o čl. 3 odst. 1 rozkazu ministra obrany č. 42/2018 Věstníku, který stanoví, že *„příslušnost k řízení ve věcech služebního poměru o služebním úrazu, nemoci z povolání a vyplacení odškodnění za ně, se řídí služebním zařazením poškozeného vojáka v době vzniku úrazu“*. Dále odkazuje na čl. 4 odst. 1 téhož rozkazu, že *„ředitel legislativního a právního odboru Ministerstva obrany je výlučně oprávněným služebním orgánem prvního stupně při rozhodování o náhradě podle § 118 zákona o vojácích z povolání“*.

24. Tento závěr žalovaného je založen na nesprávném právním názoru, který ze zákona ani z vnitřních předpisů nevyplývá. Naopak z čl. 4 odst. 2 rozkazu ministra obrany č. 42/2018 Věstníku vyplývá, že prvostupňový služební orgán má k dispozici spis vedený ke služebnímu úrazu, aby v souladu se zásadou materiální pravdy mohl sám posoudit skutkový stav. Z ničeho neplyne, že by otázka o utrpění služebního úrazu či vzniku nemoci z povolání byla předběžnou otázkou, o které by si žalovaný a správní orgán prvního stupně, neměly udělat sami skutkový závěr.
25. V napadeném rozhodnutí tato úvaha chybí. Prvostupňový služební orgán pouze odkázal na rozhodnutí velitele a bez dalšího přejal jeho závěr, aniž by se sám zabýval skutkový stavem. Žalovaný v napadeném rozhodnutí tuto vadu nezhojil.
26. Fakt, že vnitřní předpis žalovaného hovoří o tom, který služební orgán je *příslušný k řízení* o odškodnění služebního úrazu a který je oprávněný k rozhodování o náhradě za ztrátu na služebním platu, neznamená, že prvostupňový služební orgán mohl rezignovat na svou povinnost zakotvenou v § 3 s. ř., která se uplatní i v tomto typu řízení o žádosti (k tomu obecně srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu z 16. 12. 2020, čj. 1 Ads 282/2019-37, bod 21). Ze zákona o vojácích z povolání navíc nevyplývá, že by se o existenci či neexistenci služebního úrazu či nemoci z povolání vydávalo samostatné rozhodnutí, ze kterého by pak služební orgány vycházely v různých řízeních o náhradě škody podle § 116 zákona o vojácích z povolání. Rozkaz ministra obrany č. 41/2018 Věstníku hovoří, že v případě úrazu probíhá tzv. objasňování příčin, a to buďto formou záznamu o úrazu nebo formou protokolárního objasňování příčin. Všechny tyto podklady, včetně zdravotnických dokumentací apod., pak mají být součástí spisu, který dostane prvostupňový služební orgán k dispozici. Sám pak v nich v rámci svého rozhodování o náhradě za ztrátu na služebním platu vychází. Není však možné, aby automaticky převzal závěr z rozhodnutí velitele, jehož předmětem bylo poskytnutí obdobného nároku.
27. Z uvedených důvodů nelze na druhou stranu souhlasit s žalobcem, že zrušení podkladového rozhodnutí náčelníka GŠ rozsudkem Krajského soudu v Brně je automaticky důvodem pro zrušení nyní napadeného rozhodnutí. Povinností správních orgánů v nyní posuzované věci bylo si samostatně udělat závěr o skutkovém stavu. Pokud by této povinnosti dostály, nemělo by zrušení rozhodnutí náčelníka vliv na nyní posuzované rozhodnutí.
28. Konečně námitka žalobce, že byl zkrácen na svých procesních právech, není důvodná. Průtahy v řízení nemohou vést k nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Pokud měl žalobce za to, že došlo k porušování zákonných lhůt, mohl využít ochrany proti nečinnosti, které zákon žalobci přiznává. K neurčité žalobcově odvolací námitce ohledně neprovedení dokazování soud uvádí, že žalovaný se s touto námitkou vypořádal úměrně tomu, jak obecně byla žalobcem formulována. Ani tato námitka proto není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

29. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. Zároveň využil postupu podle § 78 odst. 3 s. ř. s. a zrušil i rozhodnutí prvostupňového služebního orgánu. Vzhledem k důvodu zrušení je totiž zřejmé, že žalovaný vytýkané vady nemůže sám zhojit, jelikož je třeba rozsáhlého doplnění skutkového stavu.

30. Dle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud zároveň vyslovil, že se věc žalovanému k dalšímu řízení. V něm jsou správní orgány vázány právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
31. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobci, který byl ve věci plně úspěšný, přiznal právo na jejich náhradu.
32. Náklady, které žalobci v tomto řízení vznikly, spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, třech úkonech právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, sepsí vyjádření ve věci samé), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a třech paušálních částkách po 300 Kč (§ 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.). Zástupce žalobce soudu s žalobou doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Náhrada této daně mu proto náleží dle § 57 odst. 2 s. ř. s. Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, činí 15 342 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v uvedené výši, a to ve stanovené lhůtě k rukám zástupce žalobce, advokáta JUDr. Michaela Bartončíka, Ph.D. (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).
33. Lhůta k platbě náhrady nákladů řízení je stanovena podle § 160 odst. 1 v části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 7. března 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.